

jaarplan 2010

archiefwerking met betrekking tot het architecturale erfgoed

CentrumVlaamseArchitectuurarchieven

Antwerpen, 30 oktober 2009

0. INLEIDING

Het actieplan 2010 en de daaraan gekoppelde begroting is gemaakt op basis van de missie en de daarmee verbonden strategische en operationele doelstellingen zoals gedefinieerd in het Beleidsplan 2008-2012. De missie van het CVAa bestaat eruit ten dienste te staan van al wie met privaatrechtelijke architectuurarchieven in Vlaanderen te maken heeft. Daartoe wil het CVAa:

- kennis en expertise over architectuurarchieven opbouwen en verspreiden
- als archiefcoördinatiecentrum een platform bieden voor overleg, kennisuitwisseling en aanspreekpunt zijn
- een gedifferentieerd publiek sensibiliseren voor het belang van architectuurarchieven als collectief erfgoed
- een duurzame bescherming voorzien voor architectuurarchieven die dreigen verloren te gaan.

Deze vier aspecten van de missie van CVAa werden in het beleidsplan geplaatst binnen de context van de veldanalyse van architectuurarchieven in Vlaanderen. Uit deze confrontatie zijn vijf grote beleidsuitdagingen afgeleid:

1. Vlaams Collectieplan Architectuurarchieven
2. bewaren van architectuurarchieven
3. expertisecentrum uitbouwen
4. coördinatiefunctie
5. sensibilisatie voor erfgoed van architectuurarchieven

Uit de veldanalyse die in de eerste beleidsperiode van het CVAa werd gerealiseerd,¹ bleek vooral het belang van een inhaalslag op het vlak van verwerving en beheer van architectuurarchieven. In 2008 werd het noodzakelijke voortraject gerealiseerd om deze inhaalslag gestructureerd en wetenschappelijk onderbouwd te laten verlopen en ingebed in het bestaande erfgoedveld. Dit resulteerde in een instrument en methodologie voor het Collectieplan. In 2009 werd aanvang genomen met de eigenlijke inhaalslag. Een andere urgente noodzaak die bleek uit de veldanalyse, was het zoeken naar een oplossing voor de digitale archieven. In 2009 werd hierop samen het VAI ingezet, waardoor in 2009 het e-depot van VAI/CVAa het daglicht zag. Hier zal uiteraard 2010 op worden verder gebouwd. Het CVAa zal in 2010 ook werken aan een nieuw beleidsplan om vanaf 2012 in het nieuwe Cultureel Erfgoeddecreet te stappen. Daardoor zal in 2010 extra tijd en energie worden geïnvesteerd in de consultatie van de sector opdat het nieuwe plan breed zou zijn gedragen. Tegelijkertijd zullen intern de juiste voorbereidingen worden getroffen voor de verhuis van de kantoren in 2010 naar de nieuwbouw van de kunstcampus deSingel. In dit kader zal het CVAa kennis investeren in een samenwerking rond de leeszaal van de campusbibliotheek deSingel met het Koninklijk Conservatorium, het internationaal kunstencentrum deSingel en het VAI. Op het openingsweekend van de nieuwbouw deSingel (1,2 en 3 oktober 2010) zal deze samenwerking met een programma in de leeszaal in de verf worden gezet.

Naast de reguliere werking van het CVAa, wordt 2010 ook een bijzonder jaar op het vlak van onderzoek en publiekswerking. Het onderzoek naar 'De meerwaarde van het archief' dat wordt gevoerd op basis van de casestudy Renaat Braem, zal worden voltooid. De resultaten van dit ambitieuze project zullen in oktober 2010 op een grote publieksmanifestatie worden getoond aan het publiek. Ze zal onder andere bestaan uit een tentoonstelling die eveneens tijdens het openingsweekend van de nieuwbouw deSingel zal worden geopend .

¹ Avermaete, Tom; Nevejans, Annelies en Provo, Bregje, *Architectuurarchieven in Vlaanderen. Kwalitatieve veldbeschrijving en analyse van het Vlaamse architectuurarchieflandschap*, VAI/CVAa, Antwerpen, 2006.

In de motivatie van de minister bij de beslissing voor het verhogen van de werkingssubsidie van het CVAa voor de beleidsperiode 2008-2012 tot 250.000 euro staat dat “de verhoging van het subsidiebedrag [...] voornamelijk aangewend [moet] worden om het aanwezige personeel voltijds in dienst te nemen. [...] In 2008 heeft de personeelbezetting een overwegend inhoudelijke, onderzoekende en adviesverlenende opdracht”. In 2008 en 2009 werd met deze aanbevelingen rekening gehouden en in 2010 wordt dezelfde lijn aangehouden, wat zich reflecteert in de begroting waar een belangrijk deel van het budget naar personeelskosten gaat. Het wordt gemotiveerd doordat een meerderheid van taken en acties van het CVAa vooral het inhoudelijke werk van ondersteuning, onderzoek, expertise-opbouw, kennisdelen, prospectie en coördinatie betreft. Het CVAa legt een zeer gunstige verhouding voor tussen kosten aan de inhoudelijke werking verbonden (personeelskosten en programma) en overheadkosten die de werking ondersteunen.

1. DOELSTELLINGEN VAN DE ARCHIEFWERKING, VERTAALD NAAR ACTIES

Algemene doelstellingen: structurele werking

1.1.1 Vlaams Collectieplan Architectuurarchieven

In 2008 ontstond de theoretische onderbouw van het Vlaams Collectieplan Architectuurarchieven door een vergelijkend internationaal en sectoroverschrijdend onderzoek. Dit resulteerde in een methodologie voor acquisitie. Vervolgens werd een databank ontwikkeld, gestructureerd per archiefvormer. De databank is het centrale instrument van de inhaalslag van architectuurarchieven. Zowel methodologie als instrument werden teruggekoppeld naar de sector. In 2009 nam de aanvulling van de databank aanzienlijke tijd van de CVAa-medewerkers in beslag, zodat tegen het einde van 2009 ruim 1500 namen van architecten in de databank waren opgenomen. Uit de databank worden lijsten getrokken (per archiefonderwijsinstelling, per periode, per geografisch gebied, ...) die richtinggevend zijn in de zoektocht naar archiefmateriaal van architecten. In 2010 zal dit werk worden verder gezet, zowel op het vlak van registratie van architecten als van de zoektocht naar architectenarchieven. Evenals in 2009 blijft er een sterke alertheid in het veld om op ‘ad hoc’ situaties en urgenties te reageren. Het zoeken naar de archieven van namen uit de architectuurcanon wordt in 2010 voortgezet. Daarnaast ligt op het vlak van canonverbreding de klemtoon op architecten die betrokken waren bij het architectuuronderwijs van de 20ste eeuw. Door de archieven van deze architecten op te sporen en beschikbaar te stellen voor onderzoek, kan immers een beter beeld worden verkregen van de overheersende denkkaders die architecten in de 20ste eeuw meekregen. Dit werk zal ook in 2011 worden vervolgd.

1.1.2 Het bewaren van architectuurarchieven

Zoals in 2008 en 2009 is het bewustmakingsproces dat het CVAa initieert bij archiefbeheerders die niet gespecialiseerd zijn in architectuurarchieven, een permanente opdracht van het CVAa. Wanneer het CVAa archieven van architecten op het spoor komt die volgens het architectuurhistorisch en -kritisch onderzoek als belangwekkend worden aangeduid, kan het deze archieven relatief probleemloos onderbrengen bij een bewaarinstelling gespecialiseerd in architectuurarchieven. Voor minder bekende architecten is het doorgaans veel moeilijker om bewaarinstellingen (stads- en gemeentearchieven, thematische archiefinstellingen, provinciale archiefinstellingen, ...) te overtuigen van het cultureel belang van dit roerend erfgoed. Het overtuigen van deze

instellingen zal in 2010 'ad hoc' gebeuren wanneer voor archieven een onderkomen wordt gezocht. Tegelijkertijd vormt de opdracht een structureel onderdeel van de werking van het CVAa in 2010. Op congressen, via lezingen, bezoeken, ... worden lokale archiefbeheerders aangesproken en overtuigd van de maatschappelijke waarde van architectuurarchieven.

Daarnaast voorziet het CVAa een bedrag voor de tijdelijke huur van depotruimte in zijn begroting. Deze oplossing ziet CVAa als een noodoplossing wanneer voor archieven geen onderkomen kan worden voorzien op korte termijn. Deze oplossing is echter steeds tijdelijk, en vraagt een reservatie van een budget in de begroting dat is gebaseerd op een marktonderzoek van de archivaris van het CVAa (2008).

De ervaring van de voorbije werkjaren leert dat het registeren van archiefmateriaal dat nog in private handen is, een eerste stap is tot het duurzaam bewaren van dit materiaal. Het CVAa hecht dan ook veel waarde aan deze registratie, die overigens om diverse redenen eenvoudiger te organiseren is dan een gestroomlijnde overdrachtenpolitiek van archiefmateriaal dat zich nog in private handen bevindt naar publiek toegankelijke bewaarinstellingen. Door een nauwe samenwerking met Archiefbank en Odis, slaagt het CVAa erin deze registratiepolitiek publiek bekend te maken.

Samenvattend stellen we in 2010 volgende acties voor die het duurzaam bewaren van architectuurarchieven bevorderen (cfr. 2009):

1. Inbedding in en overdracht van opgespoorde architectuurarchieven naar bestaande kwalitatieve bewaarplekken, met aandacht voor zoveel mogelijk concentratie om professionalisme te bevorderen, en met mogelijkheid tot 'uitwijken' naar nooddepot voor urgente gevallen.
2. Blijvende sensibilisatie van bestaande regionale bewaarinstellingen voor de opname van architectuurarchieven.
3. Verdere coördinatie van het veld door samenwerking rond bepaalde thema's. De ervaring leert dat dergelijke integratie van het veld van bewaarinstellingen het best ontstaat vanuit concrete inhoudelijke thema's (zoals in 2007-2008 de mijnarchitectuur in Limburg en in 2007-2009 de wederopbouwarchitectuur). In 2010 zal deze integratie van het veld zich vooral manifesteren volgens het thema architectuur- en architectenarchieven bij 'onderwijsinstellingen'.
4. Garantie van registratie door invoer in Archiefbank Vlaanderen via Odis door archivaris en projectleider van CVAa.

1.1.3 Expertisecentrum voor architectuurarchieven

A. Digitalisering

Context: Sinds de jaren 1990 bevatten architectuurarchieven voor een groot deel *born digital* materiaal. Dit geldt uiteraard niet alleen voor architectuur, maar voor verschillende sectoren. In het geval van architectuur stelt zich evenwel het probleem van complexe ontwerpprogramma's, waardoor het duurzaam beheer van deze files niet evident is. Internationaal is een gemeenschap van specialisten uit architectuurarchieven en -musea zich bewust van deze problematiek. CVAa participeerde aan de bijeenkomsten van deze internationale gemeenschap, legde contacten, deed kennis op en kon van daaruit in 2009 samen met het Vlaams Architectuurinstituut een pilootproject uitbouwen. Dit pilootproject vormt de basis voor de verdere acties die het CVAa in 2010 zal ondernemen om een oplossing voor de digitale problematiek verder uit te werken.

Acties 2010:

- Verder uitwerken en concretiseren project 'digitale architectuurarchieven' i.s.m. externe specialist aan de hand van casestudies. Waar de eerste fase van het project

bestond uit het bouwen van e-depot met de *open source* software Fedora Commons, zal de tweede fase (2010) eruit bestaan oplossingen te zoeken voor het beschrijven van digitale architectuurarchieven. Daarnaast zal vooral de communicatie en uitwisseling van digitale objecten met andere e-depots worden onderzocht. Het CVAa werkt hiervoor samen met het Nederlands Architectuurinstituut en onderzocht ook bereidwilligheid bij de centrale bibliotheek van de UGent om hier rond samen te werken.

- Doordat het CVAa expertise opbouwde over een e-depot voor architectuurarchieven, zal de archivaris van het CVAa – tevens projectleider digitaal depot voor het CVAa – als externe zetelen in de stuurgroep van Archipel, het vervolgproject op BOM-VI (o.v. goedkeuring van het project door de Vlaamse overheid). Daardoor zal het CVAa niet alleen zijn ervaringen kunnen delen, het thema ‘architectuur’ op de agenda van Archipel zetten, maar ook de beslissingen omtrent zijn eigen digitaal depot steeds nemen in het licht van compatibiliteit met andere digitale projecten in Vlaanderen.

B. Verwerving, selectie en beschrijven van architectuurarchieven

Het gefragmenteerde karakter van het veld van architectuurarchieven in Vlaanderen noopt tot een brede verspreiding van expertise over goed beheer van deze archieven. Hiervoor zet het CVAa een aantal acties op. In 2010 zal de actie er vooral uit bestaan de archivalisch-technische kennis die het CVAa in 2009 ontwikkelde omtrent de verwerving, selectie en beschrijven te communiceren naar een breder publiek. De ontwikkeling van de nieuwe kennis gebeurde in nauwe samenspraak met de archivaris van het KADOC-KULeuven en het voormalig hoofd Collectie van het Nederlands Architectuurinstituut. Daarnaast werd het veld van architectuurarchief-specialisten in Vlaanderen geraadpleegd over heel specifieke problemen. Deze kennis wil het CVAa nu niet alleen in de *Handleiding architectuurarchieven III: Verwerving, selectie en beschrijven* bij het erfgoedveld in Vlaanderen (en Nederland) brengen. Het wil op basis van deze handleiding workshops organiseren voor archivariissen en het bredere erfgoedpubliek.

C. Mondelinge geschiedenis en architectuurarchieven: voorbereidend onderzoek

Analoge en digitale documenten in architectuurarchieven zijn vaak moeilijk te interpreteren zonder diepte-interviews af te nemen van de archiefvormer, zijn nabestaanden, opdrachtgevers of (ex-)medewerkers. Volgens de methode van *oral history* kunnen unieke historische bronnen worden gegenereerd die de context waarin het archief ontstond, helpen reconstrueren. In het geval van architectuurarchieven zijn deze diepte-interviews vaak de enige restanten van bepaalde (delen van) architectuurarchieven. Het CVAa moedigt bij projecten van partners het implementeren van *oral history* dan ook aan, en tracht ook in zijn eigen projecten deze methode te gebruiken.

Projecten en partnerships waarin mondelinge geschiedenis wordt ingezet:

1. Inhaalslag architectuurarchieven: Van architectuurarchieven die het CVAa op het spoor komt in functie van het collectieplan, zal het steeds een diepte-interview afnemen van nabestaanden van de archiefvormer of van de architect zelf.
2. Renaat Braem: Het CVAa startte in 2009 een onderzoek naar het belang van architectuurarchieven voor omgang met patrimonium van de jaren 1950-70 op basis van de casestudie van het archief van Renaat Braem. Het deed dit in samenwerking met de Stadsbouwmeester Antwerpen en het VAI. De resultaten van dit onderzoek ‘De meerwaarde van het archief’ zullen ondermeer worden verwerkt in een publiekproject rond het architectuurarchief van Renaat Braem (cfr. 1.2.1). Ter

voorbereiding hiervan worden nog levende cruciale getuigen (medewerkers, familieleden, opdrachtgevers en collega's) geïnterviewd over Braem en zijn werk.

3. Maarten Van Severen, een project van The Maarten Van Severen Foundation: Het CVAa is partner in een project over de verwerking en ontsluiting van het archief van Maarten Van Severen dat door The Maarten Van Severen Foundation wordt geleid. Net zoals in 2009 zal het CVAa het project steunen door informatie en kennis over materiële zorg, beschrijving, inventarisatie en ontsluiting te delen en door op gepaste tijden de voortgang van de inventarisatie van het archief van Maarten Van Severen mee te sturen. Op het vlak van mondelinge geschiedenis zal het CVAa ondersteuning bieden om de interviews die met oud-medewerkers, opdrachtgevers en partners van Maarten Van Severen worden afgenomen, op een wetenschappelijk verantwoorde manier te laten plaatsvinden.
4. Huiselijk modernisme, een project van Ar-Tur: Ar-Tur, een architectuurvereniging voor Turnhout en omgeving die sinds 2007 actief is en diverse projecten opzet om een breder draagvlak te creëren voor kwalitatieve architectuur in Turnhout; belicht met het filmproject 'Huiselijk modernisme' drie laatmoderne Turnhoutse architecten (Paul Neefs, Lou Jansen en het bureau Vanhout-Schellekens) Het CVAa deed in 2009 mee aan de prospectie van de woningen, bewoners en architecten die het onderwerp uitmaken van de film. In 2010 wil het CVAa samen met Ar-Tur deze film tonen in het kader van een studiedag over modern wonen in de jaren 1960 en 1970. Op de studiedag zal ook de onderzoeksmethodologie – en het belang van *oral history* – aan bod komen.

D. Focus Architectuurarchieven

De Focus-reeks biedt een antwoord op de gefragmenteerde bewaring die eigen is aan het Vlaamse landschap van architectuurarchieven en vormt een essentieel platform voor verdere ontsluiting of onderzoek. Tegelijkertijd wil de reeks de kennis over het architecturale erfgoed toegankelijk maken voor een breder publiek en de culturele rijkdom en diversiteit van architectuurarchieven tonen aan een breed publiek. In 2010 wil het CVAa, in het kader van het Renaat Braemjaar, een belangrijk manuscript van deze architect (her)uitgeven. Het CVAa wil daarmee tonen dat Braem niet alleen als 'bouwer' maar ook als polemicus van onmiskenbaar belang was voor de Belgische architectuur. Het CVAa wil er tevens op wijzen dat architectuurarchieven niet alleen uit grafische stukken bestaan, maar ook belangrijk zijn om het architecturale discours te bestuderen. Het CVAa heeft niet voldoende budget in zijn structurele middelen om deze uitgave te voltooien. Op het moment van indienen van dit jaarplan (1 november 2009) lopen onderhandelingen met externen (uitgevers) over partnerships die het project mogelijks haalbaar maken.

Cfr. Renaat Braem, 1.2.1

E. Internationale kennis en expertise opbouwen en verspreiden

Het CVAa is ingebed in een internationaal netwerk van archief- en expertisecentra voor architecturaal roerend erfgoed. Het CVAa zal op een consequente wijze de internationale debatten, congressen en ontwikkelingen nauwgezet op zijn website plaatsen zodat elke geïnteresseerde in Vlaanderen hier een snelle toegang toe kan hebben. Verder zal het CVAa in de ArchitectuurActueel (de nieuwsbrief van het VAI) en in Arts Flanders (de internationale nieuwsbrief van de kunstesteunpunten, het Vlaams Fonds voor de Letteren en FARO) berichten over belangwekkend internationaal nieuws over architectuurarchieven. In 2009 werd uitdrukkelijk door de SAR Board (Section of Architectural Records) van ICA (International Council of Archives) gevraagd dat het CVAa

nauw betrokken zou zijn bij de acties van SAR. Dit genereert voor CVAa de opportuniteit om goed op de hoogte te zijn van de lopende internationale projecten en daarover te communiceren met zijn landelijke achterban.

Daarnaast zijn er andere architectuurhistorische en architecturale netwerken waaraan het CVAa op structurele of projectmatige basis participeert, namelijk:

- Voor het project e-depot is een zeer nauwe samenwerking met het NAI (Nederlands Architectuurinstituut) opgezet in 2009 die in 2010 zal worden vervolgd, zie: 1.1.3. A.
- ICAM 15, mei 2010: De coördinator van het CVAa is gevraagd een sessie over architectuurarchieven te organiseren op het 15de congres van de International Council of Architectural Museums. De sessie is getiteld 'Challenges and Opportunities: Building up an Archive Collection' en behandelt de complexe thema's van selectie en collectiebeleid. Naast het belang van de internationale representatie van de Vlaamse architectuurarchieven, heeft dit congres als voordeel dat het CVAa op de hoogte blijft van de recentste ontwikkelingen op het vlak van verwerving-, selectie- en collectiebeleid.
- CVAa fungeert samen met dr. Inge Bertels (Universiteit Antwerpen en Vrije Universiteit Brussel) als aanspreekpunt voor de items over België voor de nieuwsbrief van EAHN (European Architectural History Network). In dat kader verzorgt het CVAa de aanlevering van nieuwsitems over architectuurgeschiedenis en -archieven die vervolgens internationaal worden verspreid.
- Via het platform van de Adviesraad brengt het CVAa in de vorm van vergaderingen, werkbezoeken en workshops specialisten samen uit de verschillende sectoren die in aanraking komen met architectuurarchieven (archiefvormers, -bewaarders en -gebruikers). Evenals in de voorbije jaren zal het CVAa dit platform gebruiken om specialisten op internationaal niveau uit te nodigen om workshops te geven en met de Vlaamse specialisten in discussie te gaan.

F. Adviesverlening

Het CVAa krijgt jaarlijks verschillende tientallen adviesvragen van architecten, diensten van overheden, studenten, onderzoekers, archiefbeheerders, restaurateurs en andere geïnteresseerden in architectuur(geschiedenis) over de bewaring, toegankelijkheid en het al dan niet vernietigd zijn van architectuurarchieven. Daarnaast stellen veel mensen vragen over waar informatie over architecten is te vinden. Deze adviesverlening beschouwt het CVAa als een van haar basisopdrachten waarvoor ook in 2010 het personeel de nodige tijd zal vrijmaken.

1.1.4 Coördineren: platform en partnerships

A. Adviesraad

Sinds zijn oprichting heeft het CVAa een informele adviesraad waarin specialisten uit het veld (onderzoekers, docenten, archiefbeheerders, restaurateurs, architecten, ...) met elkaar overleggen over specifieke thema's die betrekking hebben op architectuurarchieven. Het CVAa wil door het specifieke programma van de adviesraad dit forum op verschillende niveaus inzetten voor het veld van architectuurarchieven in Vlaanderen, namelijk:

- (internationale) expertise kenbaar maken aan de specialisten in Vlaanderen en vice versa, zie 1.1.3 E
- reflectiekader en feedback voor de werking en projecten van het CVAa
- convergerende dynamiek in het veld van architectuurarchieven in Vlaanderen bewerkstelligen (registratie, beschrijving, ...) door integratie van kennis.

B. Coördinatie binnen het kader van het Collectieplan

Het CVAa coördineert de inhaalslag verwerving architectuurarchieven en overlegt daarvoor op regelmatige basis met specialisten van bewaar- en onderzoekerinstellingen. Dit geldt niet alleen voor het opstellen van prioriteitenlijsten, maar evenzeer voor het onderbrengen van de archieven bij bestaande bewaarinstellingen.

C. Coördinatie en partnerships binnen projecten

Op projectmatige basis werkt het CVAa samen met verschillende partners. Op die manier kan de kennis en ervaring van de verschillende betrokkenen zich verspreiden in het gefragmenteerde erfgoedveld dat is betrokken op architectuurarchieven.

- Mapping en optimalisatie collecties Belgische architectuurtijdschriften

In 2008 nam het CVAa het op zich om de verschillende beheerders van collecties architectuurtijdschriften samen te brengen en te enthousiasmeren voor een gezamenlijke inspanning die de duurzame bewaring van architectuurtijdschriften zou bevorderen. In 2009 leidde dit tot een actualisering van de bezitsgegevens van de deelnemende bibliotheken, het vervolledigen van de collecties door ruilacties, een verbeterde toegang door de actualisatie van Antilope en een grondig evaluatierapport dat de basis vormt voor een verdere samenwerking. In 2010 zal het CVAa deze evaluatie breed communiceren aan de sector, en op basis van de evaluatie in samenspraak met de partners beslissen welke stappen in de toekomst worden genomen (digitalisering, internationalisering, verbreding naar andere partners, ...).

- Archief Maarten Van Severen

In 2009 kreeg The Maarten Van Severen Foundation een project gehonoreerd om het archief van de ontwerper te inventariseren en ontsluiten. Nadat CVAa nauw was betrokken bij de aanvraagfase van het project en de overdracht van het archief naar het Stadsarchief Gent, is het aangezocht door de Foundation om zijn expertise op het vlak van inventarisatie en ontsluiting ook in 2010 ter beschikking te stellen.

- Renaat Braem 1910-2010

Voor een inhoudelijke projectbeschrijving, zie: 1.2.1

Het CVAa coördineert de deelaspecten van het project waarvoor het samenwerkt met diverse partners, waaronder:

- het VIOE (Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed), beheerder van het Renaat Braemhuis en van een deel van zijn persoonlijk archief. Het VIOE maakt een wetenschappelijke publicatie over het leven en werk van Renaat Braem. Het CVAa is nauw betrokken bij de inhoudelijke voorbereidingen (structuur, auteurs, ...) en wetenschappelijke opvolging van het project.
- een wetenschappelijke begeleidingscommissie waarin zetelen: Prof. dr. Linda Van Santvoort, Prof. dr. Thomas Coomans, Prof. dr. Em. Francis Strauven, Jo Braeken, dr. Fredie Floré en Els Spitaels.
- de stedelijke diensten van de stad Antwerpen (Toerisme, Stadsbouwmeester, Woonhaven en Communicatie) om de resultaten van het onderzoek 'De meerwaarde van het archief' en het belang van de architectuur van Braem bij een breed publiek te brengen.
- deSingel: als coproducent van de publiekstentoonstelling
- de Erfgoedcel Antwerpen: het CVAa werkt met de erfgoedcel samen voor het zoeken naar resterend archiefmateriaal in de districtshuizen, de *oral history* i.v.m. Braem en de vertaling naar een breed publiek van de resultaten
- het VAI voor het aspect hedendaagse omgang met het architecturale patrimonium van Renaat Braem en de tentoonstelling

- de Stadsbouwmeester voor het aspect hedendaagse omgang met het architecturale patrimonium van Renaat Braem
- European Architectural History Network
CVAa is samen met dr. Inge Bertels (Universiteit Antwerpen en Vrije Universiteit Brussel) partner voor de invoer van data over architectuurhistorische publicaties en evenementen in Vlaanderen en België.
- Leeszaal Campus deSingel
Samen met deSingel, het Conservatorium en het VAI werkt het CVAa aan de gezamenlijke leeszaal voor de kunstcampus deSingel. De leeszaal zal openen tijdens het openingsweekend van de nieuwbouw van deSingel (1,2 en 3 oktober 2010). Dit project zal de visibiliteit van het CVAa, en dus van architectuurarchieven, op de kunstcampus vergroten. Daarnaast zal het de advies- en informatieverstrekende rol van het CVAa op een eenvoudigere wijze organiseren. Inhoudelijk willen zowel CVAa als VAI inzetten op 'architectuur en film' in de collectie van de leeszaal. De krijtlijnen van de collectie-opbouw zullen in 2010 worden gelegd. Voor de eigenlijke collectie-opbouw op grote schaal zal pas in 2011 financiële ruimte zijn.
- Erfgoeddag
Zoals op de voorbije edities zal CVAa voor de Erfgoeddag samenwerken met een andere erfgoedorganisatie. Momenteel wordt onderzocht of er een actie kan worden opgezet met het Stadsarchief Ieper. Het CVAa verwierf immers door het project 'Het Gekwetste Gewest' heel wat kennis over architectuurarchieven in de Westhoek. Deze kennis vertaalde het CVAa naar een breed publiek door partner te zijn in het boekproject van de Erfgoedcel CO7, *Bouwen aan wederopbouw 1914/2050. Architectuur in de Westhoek* en in zijn eigen publicatie *Het Gekwetste Gewest. Archiefengids van de wederopbouwarchitectuur in de Westhoek*. Het CVAa grijpt de Erfgoeddag aan om het verhaal van de wederopbouw te tonen vanuit de originele stukken in het Stadsarchief Ieper, waar zich zowel administratie bevindt over wederopbouwarchitectuur, maar ook enkele architectuurarchieven waaronder dat van Raphaël Speybrouck. Discussies rond het al dan niet 'authentieke' dan wel 'imitatieve' karakter van wederopbouwarchitectuur maakt dat een dergelijk project past binnen het thema 'Fake' van Erfgoeddag 2010.

D. Website

Het CVAa beschikt over een website die toelaat op een eenvoudige manier pagina's aan te maken, nieuwsitems te actualiseren enzovoort. Deze website gebruikt het om kennis te delen (o.a. door een toolbox), nieuws te melden en allerhande informatie over architectuurarchieven kenbaar te maken. In 2010 zal de actualisering van de website evenals de voorbije jaren een belangrijk aspect van de werking van het CVAa uitmaken.

E. Nieuw beleidsplan

Het CVAa bereidt in 2010 een nieuw beleidsplan voor met het oog om vanaf 2012 ondersteund te worden binnen het Cultureel Erfgoeddecreet. Het CVAa zal ter voorbereiding van dit beleidsplan de sector uitgebreid consulteren (architectuurdocenten aan hogescholen en universiteiten, beheerders van architectuurarchieven, verschillende overheden en architecten) opdat de noden en verwachtingen juist worden ingeschat. Ook de adviesraad zal een belangrijke rol spelen in het proces van het schrijven van het nieuwe beleidsplan. In dit beleidsplan moet de projectmatige werking van het CVAa worden geïntegreerd, waardoor tijdens de consultatie van de sector ook hiervoor de nodige pistes worden onderzocht en contacten worden gelegd.

1.1.5 Sensibiliseren en communicatie

A. Sensibiliseren van verschillende doelgroepen is een belangrijke opdracht van het CVAa. Via gerichte acties wil het CVAa het maatschappelijk draagvlak en de belangstelling voor architectuurarchieven vergroten. Hierbij wil het CVAa een evenwicht bewaren tussen breed bereik en culturele verdieping. In 2010 zijn deze acties inhoudelijk geconcentreerd rond:

- 1) De figuur en architectuur van Renaat Braem 1910-2010 en hoe architectuurarchieven kunnen helpen zinvol om te gaan met het patrimonium van de jaren 1950-1970, zie 1.2.1
- 2) De verspreiding van de nieuwe kennis die is ontwikkeld voor de *Handleiding architectuurarchieven III: Verwerving, selectie en beschrijven*. Naast de gebruikelijke communicatiecampagne rond de publicaties van het CVAa, zal in 2010 een of meerdere workshops voor archiefbeheerders en erfgoedwerkers *tout court* worden georganiseerd om de kennis over te brengen naar beheerders van architectuurarchieven (zie 1.1.3 B).
- 3) De resultaten van het wederopbouwproject zullen tijdens de Erfgoeddag (zie 1.1.4) vertaald worden naar een publieksevenement in Ieper. Tijdens het najaar 2009 wordt dit project concreet uitgewerkt in samenwerking met het Stadsarchief Ieper.

B. Daarnaast zal het CVAa het brede publiek bereiken in berichtgeving over architectuurarchieven door:

- 1) Gebruik te maken van de digitale nieuwsbrief van het VAI ArchitectuurActueel: Het CVAa kan systematisch alle informatie met betrekking tot het beleid en belangwekkend nationaal en internationaal nieuws over architectuurarchieven opnemen in deze nieuwsbrief.
- 2) Dagelijkse actualisering van de website, zie 1.1.3. E en 1.1.4. D
- 3) De nieuwe leeszaal in de kunstcampus deSingel zal een draaischijf van communicatie over architectuurarchieven zijn vanaf het najaar van 2010. Op die manier zal het publiek (van deSingel en ruimer) in contact komen met de culturele waarde van architectuurarchieven. De acties situeren zich mogelijks (op het moment van het schrijven van het beleidsplan zijn de gesprekken volop aan de gang) op het niveau van tijdelijke tentoonstellingen, lezingen, in de kijker plaatsen van specifieke collecties of boeken, ...

Specifieke doelstellingen 2009: projectmatige werking buiten structurele werking en subsidiëring: Renaat Braem 1910-2010

Renaat Braem (1910-2001) geldt als één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de naoorlogse architectuur in België. De honderdste verjaardag van zijn geboortjaar in 2010 is een uitgelezen gelegenheid om deze unieke architect en zijn oeuvre in de kijker te zetten.

Onderdelen en doelstellingen van het project:

Het project **renaat braem 1910-2010** wil een breed en gedifferentieerd publiek sensibiliseren voor het unieke karakter van het oeuvre van Renaat Braem. Het wil de rijkdom van het archief van Renaat Braem als referentie stellen van de unieke culturele waarde van architectuurarchieven en de meerwaarde die ze kunnen bieden voor ons historisch patrimonium en voor het oplossen van hedendaagse ruimtelijke vraagstukken. Vooreerst wil het project bij overheden en architecten de waarde van het werk en het archief aantonen als een bron van informatie en input voor een gegronde, kwalitatieve benadering van ons cultureel erfgoed en van de ruimtelijke omgeving. Hiernaast wil het ook aan het brede publiek de culturele waarde van de figuur Braem bekend maken. Omtrent de publiekswerking zitten er aldus steeds twee niveaus in het project **renaat braem 1910-2010**.

Zowel de publiekprojecten als de monografie steunen op een onderzoeksprogramma dat de basis vormt van het project en in de periode 2008-2010 zal worden uitgevoerd door het VIOE, CVAa en diverse experts. Het omvat volgende onderdelen:

- de inventarisatie van het architecturale oeuvre van Renaat Braem, op basis van archiefonderzoek in de verschillende bewaarplaatsen Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE), Archives d'Architecture Moderne (AAM), stads- en gemeentearchieven, en archieven van opdrachtgevers (300 projecten en uitgevoerde bouwwerken)
- de inventarisatie van de geschriften van Renaat Braem (250 publicaties) (VIOE)
- CVAa: onderzoek naar 'de meerwaarde van het archief' op basis van de casestudy van het archief en casestudy/ies uit het gebouwde oeuvre van Renaat Braem

Het CVAa wil de aandacht voor Braem en zijn oeuvre opentrekken en vooral de hedendaagse betekenis van zijn roerende en onroerende erfenis onderzoeken. Onder de titel 'De meerwaarde van het archief' willen we nieuwe kennis ontwikkelen en verspreiden over de wijze waarop het roerend erfgoed van architectuurarchieven kan worden ingezet om een strategie te ontwikkelen over de problematiek van omgang met waardevol maar uitgeleefd patrimonium. Bij (lokale) overheden, architecten, specialisten in restauratie en in de ruimere erfgoedwereld heerst immers een grote nood aan kennis over een kwalitatieve en duurzame omgang met het gebouwde patrimonium. Deze nood is zeer acuut voor de naoorlogse periode (jaren 1950-70). De bouwwoede van toen, gestuwd door de uitbouw van de welvaartstaat, bepaalt voor een groot deel onze woon- en werkomgeving. Vele van die gebouwen voldoen niet meer aan de huidige noden op het vlak van energie, comfort enzovoort. Het CVAa wil met dit project een onderzoek initiëren en coördineren over hoe architectuurarchieven een cruciale rol spelen in het ontwikkelen van gepaste en kwalitatieve antwoorden op deze vragen. Het wil dit doen op het vlak van ontwerpend onderzoek (doelgroep: architecten), sensibilisatie (doelgroep: brede publiek, lokale beslissingsmakers en cultuurcoördinatoren, lokale huisvestingsmaatschappijen, architecten) en restauratie (doelgroep: restaurateurs, architecten, private en publieke opdrachtgevers).

Uitgangspunt van het project is de vaststelling dat internationaal steeds vaker wordt aangetoond dat het betrekken van de cultuurgeschiedenis en het roerend erfgoed positieve effecten genereert op de kwaliteit van ruimtelijke projecten en op de betrokkenheid van verschillende partijen. De thematiek en problematiek van deze doelstelling is zeer ruim. Voor de uitwerking van dit 'toegepast erfgoedonderzoek' vertrokken we van de opportuiniteit die het architectuurarchief van Renaat Braem biedt, en de aandacht die er is voor zijn figuur en architectuur naar aanleiding van de honderdste verjaardag van zijn geboortjaar. Het CVAa wil de resultaten van dit onderzoek communiceren aan een bredere cultuurgemeenschap door ze te vertalen naar een tentoonstelling voor een breed publiek.

- VAI en CVAa: vertaling van architectuurhistorisch onderzoek en onderzoek naar de hedendaagse betekenis van het archief van Renaat Braem naar een breed publiek
- VAI: vertaling van architectuurhistorisch onderzoek naar een educatief project

Om deze verschillende doelstellingen te realiseren en de diverse doelgroepen te bereiken (architectuurliefhebbers, architecten, toeristen, cultureel geïnteresseerden en buurtbewoners/gebruikers) worden verschillende (gerelateerde) culturele producten ontwikkeld die deze verschillende doelgroepen aanspreken.

1. Ontwerpmatig onderzoek, casus: de directeurswoning en stookplaats van de sociale appartementen, Kiel (CVAa, VAI, Stadsbouwmeester Antwerpen)

Onderzoek naar de meerwaarde van het archief bij de oplossing van complexe, ruimtelijke vraagstukken, uitgewerkt vanuit een casus. Hoe gaan we in de toekomst om met het patrimonium van de jaren vijftig tot zeventig? Niet alle waardevolle gebouwen zijn immers beschermde monumenten. Bovendien zijn sommigen ervan in fysiek verval (door slijtage, experimenteel materiaalgebruik, ...) of beantwoorden ze helemaal niet meer aan hedendaagse functies, normen en gewoonten. Ook kunnen diverse betrokkenen (in casu: de huisvestingsmaatschappij, de stad, de bewoners) andere verwachtingen hebben ten opzichte van de toekomst van dit patrimonium. Zaak is om zorgvuldig, met het nodige respect, doordachte aanpassingen te doen. De oefening die het CVAa hier expliciet wil doen, is om architecten, bewoners en andere betrokkenen te laten kennismaken met het roerend erfgoed dat dit patrimonium documenteert. Voor architecten wordt een ontwerpwedstrijd georganiseerd waarin in de opgave is opgenomen dat het gebruik van het architectuurarchief over het project, deel moet uitmaken van het ontwerpproces. De resultaten zullen geïntegreerd worden in de

publieksprojecten (vooral tentoonstelling – zie 3.3.2.) om de gegenereerde kennis aan een breed publiek over te maken.

2. Een uitgebreide monografie over het leven en werk van Renaat Braem met oeuvrecatalogus (VIOE)

- coördinatie en productie: VIOE
- inhoud: 2 volumes met in het eerste volume 5 wetenschappelijke essays over de betekenis van Renaat Braem mbt volgende thema's:
 - Inleidend essay met biografie, opleiding en vorming: Jo Braeken (VIOE)
 - Theorie en geschriften: Francis Strauven
 - Stedenbouw: Michael Ryckewaert (KULeuven)
 - Sociale huisvesting: Sven Sterken (WENK Sint-Lucashogeschool)
 - Wonen: Fredie Floré (UGent, UVAmsterdam)
 - Synthese van de kunsten: Els Spitaels (Artesis)

In het tweede volume komt voor het eerst een volledige oeuvrecatalogus van het werk van Braem, met meer dan 250 projectbeschrijvingen, uitgebreid geïllustreerd en met verwijzingen naar de archieven.

3. Grote publiekstentoonstelling (CVAa, VAI, deSingel): historische situering van de figuur Braem, het denken en zijn architectuur + hedendaagse betekenis van roerend en onroerend patrimonium

- plaats: nieuwe expositieruimte in de nieuwbouw van de Internationale Kunstcampus deSingel van 1 oktober 2010 (feestelijk openingsweekend deSingel) tot 9 januari 2011
- productie: VAI/CVAa
- curatoren: Sofie De Caigny en Katrien Vandermarliere
- projectleider: Elke Hoornaert (3/5)
- co-productie deSingel

4. Een Braem architectuurroute in Antwerpen (CVAa, VAI, Stad Antwerpen, Erfgoedcel Antwerpen) Ontwikkeling en verspreiding van folder, openvouwbaar stadsplan of boekje met fiets- of wandelroute langs Antwerpse realisaties. Mogelijk worden mondelinge getuigen en audioreportages op een website ter beschikking gesteld, die via podcast deel van de tour uitmaken. De route zal zelf via communicatieborden op de Braemlocaties worden aangeduid.

5. Een educatief lespakket in en rond architectuur van Renaat Braem Huis (VAI, VIOE, Openluchtmuseum Middelheim)

Een lesopdracht of pakket gekoppeld aan het bezoek van het Renaat Braem Huis is reeds door VAI uitgewerkt. Het is de bedoeling om in 2010 tijdens het Braemevement jongeren in contact te brengen met de figuur van Renaat Braem. Hiervoor willen de partners een 'projectdag' voor scholieren uitwerken met bezoek aan het Braemhuis, het Openluchtmuseum Middelheim en de sociale appartementen op het Kiel.

6. Reeks postkaarten (CVAa, VAI, Stad Antwerpen)

7. Een erfgoedproject met mondelinge getuigenissen van bewoners/gebruikers (Erfgoedcel Antwerpen en CVAa) met toonmoment in de verschillende wijken, gekoppeld aan buurtwerking en aan de Braemroute.

8. Project hedendaagse kunst en Renaat Braem. Project getrokken door Jean-Pierre Frison en Win Van den Abeele: tentoonstelling waarbij hedendaagse kunstenaars een persoonlijke reflectie geven op het werk van Braem.

2. REALISATIE VAN ALGEMENE EN SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

Doelstelling:			
Vlaams Collectieplan Architectuurarchieven			
Actie 1			
Continuering van het onderzoek van het veld van architectuurarchieven			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Interne databank permanent aanvullen	Overzicht van bewaarde architectuurarchieven, ontsluiting via ODIS	januari tot december 2010
Actie 2			
Acquisitieprofiel operationaliseren			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Proactieve prospectie van architectuurarchieven	Lokaliseren van belangwekkende architectuurarchieven die tot op heden bij archiefvormers of verwanten worden bewaard	januari tot december 2010
Actie 3			
Acquisitieprofiel actueel houden			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Een overzicht van 'prioritair' te zoeken architectuurarchieven	Accuraat ageren in een ondoorzichtig veld van architectuurarchieven die in private handen worden bewaard	januari tot december 2010
Doelstelling:			
Het bewaren van architectuurarchieven			
Actie 4			
Overdragen architectuurarchieven			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Architectuurarchieven worden overgedragen van bewaarplek bij archiefvormer of verwanten naar bewaarinstelling	Duurzame bewaring creëren voor architectuurarchieven die als collectief erfgoed worden beschouwd	januari tot december 2010
Actie 5			
Sensibilisatie bewaarplekken voor belang architectuurarchieven			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Formele en informele intentie(s) tot samenwerking	Bewaarinstellingen zijn bereid architectuurarchieven op te nemen	januari tot december 2010
Actie 6			
Ondersteuning van niet-gespecialiseerde bewaarinstellingen voor architectuurarchieven			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing

	Meer kennis over architectuurarchieven bij bewaarinstellingen	Kwalitatieve bewaring van architectuurarchieven	januari tot december 2010
Actie 7			
Registratie van architectuurarchieven in Archiefbank Vlaanderen (via ODIS)			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Optimaliseren bestaande fiches in Archiefbank met betrekking tot architectuur + Nieuwe invoer fiches architectuur(archieven)	Groter bewustzijn over culturele waarde van archief bij archiefvormer Bevordering ontsluiting van architectuurarchieven	januari tot december 2010
Doelstelling:			
Expertisecentrum voor architectuurarchieven uitbouwen			
Actie 8			
Expertise over digitale architectuurarchieven opbouwen en verspreiden			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Inbedding in internationale <i>community</i> die duurzame bewaarsystemen uitdenkt voor architectuurarchieven	Meest recente internationale kennis over digitale archivering architectuurobjecten implementeren	januari tot december 2010
Actie 9			
Uitbouw van het e-depot			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Op basis van de casestudy van het e-depot onderzoeken hoe digitale archiefstukken te beschrijven en met andere e-depots te communiceren	Duurzaam archiveren van de objecten Kennis genereren over digitaal bewaren van architectuurarchieven	januari tot december 2010
Actie 10			
Verspreiden van kennis over e-depot voor architectuurarchieven in Vlaanderen			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Op basis van kennis opgedaan bij uitbouw van e-depot, een rapport maken en vrij beschikbaar stellen aan geïnteresseerden via www.cvaa.be	Andere archiefinstellingen aanmoedigen e-depots te realiseren, integratie van de sector, communicatie en compatibiliteit met andere instellingen en sectoren vergroten	januari tot december 2010

Actie 11			
Kenniss van publicatiereeks <i>Handleiding Architectuurarchieven</i> breed verspreiden			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Kennis die is gegenereerd in de Handleiding Architectuurarchieven III verspreiden via workshop	Vergroten van de deskundigheid inzake beheer van architectuurarchieven	Tweede helft 2010
Actie 12			
Continueren opbouw expertise architectuur en mondelinge geschiedenis			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Kennis over architectuur en mondelinge geschiedenis	Vergroten van de deskundigheid over naoorlogse architectuurgeschiedenis en van het bewustzijn over het belang van mondelinge bronnen voor architectuurarchieven	Maarten Van Severen: januari tot augustus 2010 Braem: januari tot april 2010
Actie 13			
Continueren publicatiereeks <i>Focus Architectuurarchieven</i>			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
.	Heruitgave van manuscript van Renaat Braem.	Tonen dat architectuurarchieven niet alleen uit bouwtekeningen bestaan, culturele belang van architectuurarchieven aantonen	januari tot september 2010
Actie 14			
Internationale kennis en expertise opbouwen en verspreiden			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
Samenwerking met NAI rond e-depot	Kennis genereren over digitale architectuurarchieven	E-depot stroomlijnen met internationale stand van onderzoek	Januari tot december 2010
Deelname ICAM 15	Internationale sessie over architectuurarchieven	Kennis verzamelen en in Vlaanderen verspreiden, Vlaamse situatie op het vlak van architectuurarchieven in het buitenland kenbaar maken	Mei 2010
Onderhoud website	Permanente actualisatie van de website met nationale en internationale informatie met betrekking tot architectuurarchieven	Kennis en informatie verspreiden	januari tot december 2010
Actie 15			
Adviesverlening			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Gemotiveerde adviezen aan archiefvormers, -bewaarders en -valorisators	Het genereren van een breed cultureel bewustzijn en van archivalische deskundigheid over architectuurarchieven	januari tot december 2010

Doelstelling:			
Coördineren: platform en partnerships			
Actie 16			
Adviesraad			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Drie samenkomsten met leden van de adviesraad	Bundelen van kennis, kennisgeving over projecten CVAa en feedback, stimuleren van samenwerking	Januari, voorjaar en najaar 2010
Actie 17			
Coördinatie binnen collectieplan			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Overleg over prioriteitenlijsten en bewaarplekken	Wetenschappelijke accuraatheid collectieplan en brede gedragenheid bij professionelen	januari tot december 2010
Actie 18			
Mapping Belgische architectuurtijdschriften			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Verbetering van de collecties architectuurtijdschriften en een betere ontsluiting en bewaarcondities ervan	Duurzame bewaring verzekeren van de tijdschriften en collecties optimaliseren	januari tot december 2010
Actie 19			
Samenwerking rond Archief Maarten Van Severen (MVS)			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Ondersteuning bij inventarisatie, beschrijving en ontsluiting archief MVS	Duurzaam beheer van het archief MVS Creatie van voorbeeld	januari tot augustus 2010
Actie 20			
European Architectural History Network			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Gegevens over Vlaamse publicaties, tentoonstellingen, evenementen etc. betreffende architectuurarchieven krijgen internationale aandacht	Beter kennis in het buitenland van Vlaamse initiatieven op het vlak van roerend architecturaal erfgoed en architectuurgeschiedenis	Januari tot december 2010
Actie 21			
Leeszaal Kunstcampus deSingel			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing

	Aanwezigheid van collectie over architectuurarchieven, -geschiedenis en –films in de leeszaal van de kunstcampus / werking hierrond	Meer mensen bereiken en bewust maken van het maatschappelijk belang en de culturele waarde van architectuurarchieven	Vorbereiding: januari tot september 2010 Werking: oktober tot december 2010
Actie 22			
Beleidsplan			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Beleidsplan	CVAa wordt vanaf 2012 als landelijk expertisecentrum te ondersteunen door de Vlaamse gemeenschap binnen het Cultureel Erfgoeddecreet	januari tot december 2010
Doelstelling:			
Sensibiliseren			
Actie 23			
Distributie boeken			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Actie in België en Nederland bij archiefbeheerders, architectuurliefhebbers en erfgoedliefhebbers over de boeken van CVAa	Verspreiding kennis over archivalisch-technische kwesties in omgang met architectuurarchieven, bewustmaking van het maatschappelijk belang en de culturele waarde van architectuurarchieven	januari tot april 2010
Actie 24			
Workshop <i>Handleiding architectuurarchieven</i>			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Workshop in België en Nederland bij archiefbeheerders	Verspreiding kennis over archivalisch-technische kwesties in omgang met architectuurarchieven	Januari tot april 2010
Actie 25			
Publieksacties			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Deelname Erfgoeddag	Verhogen bewustzijn van brede publiek voor architectuurarchieven	april 2010
	Deelname Cultuurmarkt	Verhogen bewustzijn van brede publiek voor architectuurarchieven	augustus 2010
	Toegankelijke website met geactualiseerde informatie over architectuurarchieven, permanente actualisatie	Bewustzijn over cultureel belang van architectuurarchieven stimuleren	januari tot december 2010
	Deelname nieuwsbrieven	Bewustzijn over cultureel belang van architectuurarchieven stimuleren	januari tot december 2010

	ArchitectuurActueelVAi		
Actie 26			
Ontwikkeling en distributie informatiebrochure			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Overzichtelijke informatiebrochure over werking van CVAa binnen VAI op de kunstcampus deSingel, maximale verspreiding ervan	Bekendheid van het CVAa vergroten	januari tot december 2010
Doelstelling:			
Project Renaat Braem 1910-2010			
Actie 27			
project Renaat Braem 1910-2010			
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Methodiek over inzet van architectuurarchieven bij ontwikkeling strategieën omgang uitgeleefd patrimonium vanuit casestudie archief Renaat Braem, methode: ontwerpmatig onderzoek met integratie van archiefonderzoek	Gedifferentieerd publiek sensibiliseren rond de erfgoedwaarde van architectuurarchieven, structurele samenwerking met partners in het veld verhogen, koppeling van onderzoek met archief- en publiekswerking	januari tot september 2010
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Monografie en oevrelijst over Braem en zijn werk en geschriften (ism. VIOE)	Duurzaam product voor architectuurliefhebbers, architecten, restaurateurs, ... die het werk van Braem beter willen leren kennen	januari tot september 2010
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Publiekstentoonstelling (ism. VAI en deSingel)	Breed en gedifferentieerd publiek warm maken voor de architectuur van Braem, de betekenis van deze figuur voor de geschiedenis en architectuur van de 20 ^{ste} eeuw en voor de rijkdom van architectuurarchieven	januari tot september 2010
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Architectuurroute rond Braem in Antwerpen (ism. VAI en Stad Antwerpen)	Meer mensen leren Braem en zijn werk kennen	januari tot september 2010
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Educatief pakket rond	Jongeren warm maken voor Renaat	januari tot september

	Braem (ism. VIOE, VAI, Stad Antwerpen)	Braem en zijn architectuur	2010
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Reeks postkaarten met historische stukken uit het archief van Renaat Braem en hedendaagse fotografische opnames van zijn werk	Meer mensen leren Braem en zijn werk kennen	januari tot september 2010
	Eindresultaat	Beoogde effect	Timing
	Verschillende diepte-interviews met bewoners, gebruikers, opdrachtgevers, medewerkers van Braem en zijn architectuur	Kennis genereren over de ontstaanscontext van de architectuur van Braem en deze kennis inzetten bij publiekprojecten en om het archief te interpreteren	januari tot september 2010